

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felelős szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 452.

A magyarság várai.

— szeptember 11.

Mig elődeink fegyverrel a kezükben hódították és tartották meg az országot, addig a mai feladatunk: a változott idők békés eszközeinek felhasználásával előbbre vinni egy lépéssel hazánkat a haladás mezején, melynek végében mint világitó, lelkesítő cél lebeg felénk: a kiépített, alapjaiban megingathatatlan, érzésében egységes Magyarországnak!

Ez az a végcél, az ideál, mely felé mindnyájunknak törekedni kell, ennek elérésére, kiküzdésére kell összetartanunk, egyeknek lennünk. S az első pillanatban úgy látszik, mintha már közel járnánk célunkhoz. De amikor azt hisszük, hogy álmaink elérik a valóságot s csak egy utolsó szükséges intézkedés foganatosítása hiányzik még, abban a percben, melyben a magyar állam legtermészetesebb jogával élni kíván, mindannyiszor felhangzik nyomában ellenségeink ádáz csatakiáltása.

Ezen jelenséget tapasztalhattuk a népiskolai törvény alkotásánál is, melynek megakadályozására min-

den lehetőet elkövettek a parlamentben olyan elemek, kik e hazában élve, annak kenyerét eszik. Pedig e törvénynek nem az erőszakos magyarosítás, hanem az a célja, hogy alkalmat és módot nyújtson idegen nyelvű polgártársainknak, hogy előmozdítva saját érdeküket, az állam nyelvét minél könnyebben és hozzáférhetőbben elsajátíthassák.

Az igazságos magyar nemzet soha sem zárkózott el a jogos panaszok elől s itt nem is a parlamentbeliek szereplése, mint inkább azon lelketlen agitátorok ádáz aknamunkája a veszélyes, kik a hazai és külföldi sajtóban és területen folytatják romboló és népbolondító tevékenységüket.

Gyakran, de sőt számtalanszor halljuk felpanaszolni, hogy a magyar társadalom e jelenségekkel és a nemzetiségi kérdéssel szemben ugyszólván teljes közönyt tanusít. Pedig a társadalomnak lehetetlen meg nem látnia — hiszen a hazafias sajtó dicséretes módon napról-napra taglalja e kérdést — azt az újabb harcmódot s annak leplezetlen, mindinkább erősbülő heveségét, melyet a külföldön, de főleg az e hazában lakó agitátorok újabb

időben inauguráltak. E tervszerű, mondhatni nagy mértékben megindult campagne a mi viszonyainkat nem ismerőt könnyen teljesen félre vezeti. De szabad-e azért a jogos és szent célért való küzdelemtől csak egy percre is visszarettennünk? Szabad-e ideálunk megálmódott tökéletességéből mások helytelen véleménye miatt csak egy jotányit is engednünk! Nem! Habozni, de még gondolkozni sem szabad efelett s a kitűzött célunkért való küzdelmet meg nem tévesztheti a külföldről jövő, törekvéseinket gáncsoló hang.

Ne igyekezzünk tehát külföldről elismerő babérokat szerezni. — Megtaníthatott rá történelmünk, mily hálátlan dolog ez s még könnyen úgy járhatnánk, mint a fiával s egy számmal vásárra menő egyszeri ember, aki addig hallgatott a szembejövők különböző véleményeire, míg végtére is nem maradt más hátra, minthogy saját maga és fia vitték hátukon a szamarat. Tudjuk jól a multból, hogy ha veszélyben volt a haza, küzdelmünkkel mindig magunkra maradtunk s csak az és annyi volt a mienk, amennyit magunk vívtunk ki magunknak.

Nyaralás.

A „Debreczen” számára írta: *Zih Sándorné.*

Hogy a tüdeje megrongálódott egy kicsit a főváros öldöklő levegőjétől, meg az átvirrasztott, átlumpolt éjszakák fáradtságos terhetől, eljött pihenni, meg épülni ide a hegyek közé, hol a kis patakok színes mozaik ágyacskáikon kacagó csevegéssel hemperegnek, hancuroznak előre, mindig, mindig csak előre. Egy kicsit meg is volt rémülve, egy kissé meg tetszelgett is a halál gondolatával. Olyan érdekes dolognak tartotta, hogy ő meghal, a nagyreményű, tehetséges fiú, aki sikerrel rakta le egymásután a vizsgáit, akiknek már ott diszeleg a neve előtt a sokat jelentő „dr.” cím, akinek csak be kell ülni az apja dus jövedelmű irodájába, hogy most már ő rakja majd zsebre azokat a csengő aranyakat, amelyeket a kiaknázhatatlan kincsesbánya, az apja nagy hírű ügyvédi irodája termel.

Hát mindezeknek már vége lesz...

Hogy fogja az édesanyja siratni, meg a két szöszeke hugal! No meg tán az apja is, aki pedig most még nem igen hisz az ő nagy betegségében.

Mosolyogva szokta mondogatni nagy higgadtan:

— Megártott neki a sok tanulás, pihenje egy kicsit, majd elmúlik minden baja!

Ott szokott üldögélni a barlang szájánál, melynek rejtelmes öbléből csendes muzsikájú melódiákat hallatva ömlik elő egy

rejtett forrás vize. Gyönyörű szép vizesét alkot, mert a barlang száján magasan áll a föld felett. Esésében fehér csillammá törve sziporkázik végig a barlang sötét kötömegein, de lent már egy kis tavacskát képez, mélységesen kék, acélos csillogású tavacskát, olyan feneketlen mélyet, ahova embercsinálta műszerrel még nem bírtak lehatolni.

Ziháló mellének balzsam volt a hideg, párás levegő s fáradt idegzetét édes, zsongitó nyugalomba szenderítette a vizes halk melódiája.

Csak nagysokára vette észre, hogy nincsen egyedül ezen a varázslatosan szép helyen.

Ott üldögélt a virágos gyepszönyegen nem messze tőle a leány is, szorgalmasan öltögetve himzészén. Most került-e oda, vagy már napok óta is ugyanott látta — bizony nem tudta volna megmondani a fiú, nem is igen törte rajta a fejét, csak el-el nézegette.

Formás kis oláh fáta volt, mint ezen a vidéken a legtöbb. Fésűi öltözéke is nagyon kiemelte a fiatal testnek istenadta báját. — Két tehénre, meg néhány kecskére vigyázott s közben himes guirlandokat varrt fehér rokolyájára.

Mezei Béla megkérdezte tőle, hogy a menyasszonyi ruháját varrja-e, az meg szelíd mosolygással szólott hozzá.

Igy kezdődött az ismeretségük. Nagyon bájos idillé nőtte ki magát lassanként ez a találkozás. Együtt ültek naponta a kis kék

tó mellett a leány meg a fiú. A patak csobogása édes melódiaként kísért a regét, melyet a leány álmodozó hangon mondott el a kicsiny tavacskáról:

„Amoda fent, messze a hegyoldalban van egy nyilas, úgy hívják, hogy Drakuluj. Félelmes egy hely, ha akármilyen felhőszakadás kerekedik, egyetlen egy pásztor sem keres benne menedéket az eső elől, inkább bõrig ázik, mert abban a barlangban lakott ezelőtt száz meg száz évvel az Ördög leánya s onnan nézte ki magának azt a legényt, akit szeretőjének óhajtott. A barlang mélyében most is ott van az a kerek lyuk, ahonnan kikandikált az eső elől bent menedéket kereső legényre. Ha aztán megtetszett neki valaki, behuzta magához azon a kerek nyílason. Csodaszereivel úgy elsóványította a legényt, hogy beférhetett azon az ökölnyi lyukon, de ki már nem tudott jönni, ott pusztult el bánatában a barlangban.

— Hát miért pusztult el? — kérdezte pajkos enyelgéssel Béla a leánytól, — hát miért nem élvezte a szép ördögleány szerelemét?

— Szép? — nevetett csufondárossan a leány, — hát szép az, akinek az egész teste be van nőve szõrrel, meg két szárva van, mint a tehénnek?

— Biz az nem szép, — hagyta helyben Béla komolyan, — hát ilyen volt az ördögleány?

— Ilyen bizony! — bölintott rá meggyõzõen Ane, a szép kis oláh leány — és mikor egyszer Györgyét, a hatalmas, szép

Nem igaz az, hogy a nemzeti-ségek el vannak nyomva hazánkban, mert a becsületes, jámbor nép nem érzi az állam hatalom szigorát, ellenkezőleg annak minden jótéteményében azon mód részesül, mint a haza többi polgárai. S ha állami hatalmunk pallosa néha le is csap egy-egy idetolakodott bujtogatóra, mégis az illető egész nemzetiségnek elnyomását visszhangozzák a hegyek és völgyek, mintha csak nekünk, magyaroknak nem volna szabad államunk belső békéje felett örködni. — Pedig békés időkben kell a nemzeti állam alapját kiépíteni, de ehhez a hazafias magyar társadalomnak félre kell tennie közönyét, teljes befolyásával, egész erejével fel kell vennie a harcot s azon intézményeket, melyek a magyarságnak várai, erősebben támogatni. Tegye ezt meg annál is inkább, mert csak az erkölcsi és anyagi erővel teljes szervezet képes eredménydus, maradandó művet alkotni.

POLITIKAI HIREK

Burián miniszter a boszniai állapotokról. Fővárosi tudósítónk jelenti: Burián közös pénzügyminiszter, aki tegnap érkezett Budapestre, egy újságíró előtt úgy nyilatkozott, hogy Boszniában és Hercegovinában jelenleg teljes rend és nyugalom van. Erről mostani inspekciós útja alkalmával is meggyőződött. Ami a Boszniának adandó alkotmányt illeti, a miniszter kijelentette, hogy az erre vonatkozó hírek koraiak. A tervbe vett reformokról most nem nyilatkozhatik, mert ezekről majd a delegációkban fog részletes jelentést tenni. Hozzátette még a miniszter, hogy Budapestről ismét Boszniába utazik tanulmányútjának folytatására.

Az udvar Budapesten.

Erzsébet rekvem.

— szeptember 10.

Az udvari budapesti tartózkodásával kapcsolatosan fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Aehrenthal és Wekerle.

Báró Aehrenthal közös külügyminiszter ma reggel 9 órakor felkereste dr. Wekerle Sándor miniszterelnököt a miniszterelnöki palotában és vele egy óra hosszat előleges tanácskozást folytatott a közös minisztertanács dolgaiban, mely az Erzsébet királyné rekvem miatt csak délután lesz.

Istentisztelet a várban.

Reggel kilenc órakor a várbeli Zsigmond-kápolnában Erzsébet királyné emlékére gyásztisztelet volt, melyet Demén Dezső udvari káplán celebrált. Az istentiszteleten az udvari hivatalnokok és a testőrség vettek részt.

Egy főpap eskütétele.

Popovics Vazul banjalukai metropolita holnap délelőtt 11 órakor teszi le őfelsége a király kezébe az esküt. Az eskütételnél jelen lesznek Burián István közös pénzügyminiszter, Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy és Lazaroni osztályfőnök.

Titkos tanácsosok.

Báró Rauch Pál horvát bán, Bernáth Géza a magyar kir. kuria másodelnöke és gróf Festetics Pál holnap délelőtt teszik le a titkos tanácsosi esküt.

Erzsébet királyné rekvem.

Az Üllői-uti Erzsébet örökimádás templomban ma délelőtt tizenegy órakor gyászmise volt Erzsébet királyné tragikus halála évfordulója alkalmával. A misén jelen volt ő

felségén kívül az udvar részéről Frigyes főherceg, József főherceg, Augustia főhercegnővel, Lipót Szalvátor főherceg, Mária Valéria főhercegnő, a kormány részéről Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Apponyi Albert kultuszminiszter, Josipovich Imre horvát-, Günther Antal igazságügy- és gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, Kossuth kereskedelmi miniszter betegsége miatt nem vehetett részt a gyászmisén.

A notabilitások között ott láttuk még a templom építő-bizottság összes tagjait, azonkívül számos katonai méltóságot, államtitkárokat s egyéb hivatalt vezető férfiakat.

Az utca képe már a kora délelőtti órákban kezdett elevenedni. Mindenfelé, amerre őfelsége elvont, erős rendőri kordon tartotta vissza a nagyszámu közönséget.

A járdák mellett gyalogos, az uttesten pedig lovasrendőrök cirkáltak teljes díszben. A rendre természetesen dr. Boda Dezső főkapitány ügyelt fel személyesen s adott utasítást a kirendelt rendőrfelügyelőknek.

Az első udvari fogat fél tíz órakor hagyta el a királyi palatát s háromnegyed 11-kor ért az üllői-uti Erzsébet templom főbejáratához, ahol a fenségeket Samassa József egri biborosörsek fogadta.

Őfelsége katonai pontossággal, pont tizenegy órakor ért az Örökimádás templomhoz. Amerre a kocsija elhaladt, a közönség néma fejhajlással üdvözölte az ősz uralkodót, ki mellett gróf Paar főhadsegéd ült.

A templom bejárájánál őfelségét a főhercegek, katonai méltóságok, a kormány fentnevezett tagjai, a város részéről Fülepp főpolgármesteren kívül számos notabilitás a papság élén fogadta.

vadász Györgyét huzta be magához — hát nagyon megjarta!

Györgynek a derekán volt a hegyászó kötele és mikor elaludt a gonosz, hát megkötözte vele erősen, aztán pedig kitérítette a nyílást, hogy kiférjen rajta. Már alig kellett rajta néhány ütést tenni, készen lett, igen, de akkorra már az ördögleány is elszakította rettenetes dühében a kötelet s fu ott utána. Györgye rohant, a boszorkány fenyegette:

— Ha megkaplak, láncon tartalak, hogy soha el ne hagyhass!

Majd pedig kérni kezdte:

— Ne fuss el tőlem, szépséges szeretőm, minden csókodert kárunkuius ragyogó kövét illesztem zekédre. Szébb lesz magánál a királynál!

György csak futott, futott elfulladva, utolsó erejét is megfeszítve — a boszorkány utána.

— Enyém vagy! — lihegte az ördög lány, rut, szőrös karjával utánna kapva Györgyének s átölelve magához szorította.

— Inkább a halál! — kiáltotta a legény s belevetette magát a teszére tapadó asszonnyal egyútt ebbe a mély, feneketlen tavacskába. elpusztult, de a boszorkány nem, ott lesi most is a Drakulujba a legényt, a kit szeretőjének foghasson. Am kijönnie most már nem lehet neki, csak úgy csalogatja rut, szemérmetlen szavakkal a legényt fergeteges, istentélet által vert éjszakákon magához. A szegény szerencsétlen szép Györgye meg kikél a kék tó hideg sziklaágyából

éjjelenként és várja, hátha kijönné még egyszer biztos barlangjából az ördögleány, akkor ő megfoghatná s maga helyeit bedobna a tóba s ő ismét élő ember lehetne. De hát a boszorkány most már nem mer kimozdulni, inkább nélkülözi a csókot, az édes ölekezést...

A fiu lángbaborult arccal nézett a leányra, mellé csuszott s szorosán karjaiba ölelte: Áne, hát tudod már te, hogy édes az ölekezés, a csók s hogy azt rosz nélkülözni?

A leány nem felelt, de egész testével oda simult a fiatal ember ölébe...

... Béla az ő élénk fantáziájával elképzelte mind azt a sok csodálkozást, gunyt, haragot, sirást, amit majd otthon fog látni, ha kijelenti, hogy az ő felesége egy oláh parasztnak a lánya lesz.

A szép, szomorú temetés képét most már egy másik látomány helyettesíté fantáziájában.

Mikor majd sárkányölő vitéz módjára minden akadályt legyőzve oltár elé fog állani az ő ártatlan, szerelmes, szűz menyasszonyával, Ánéval.

Közelgett az ősz. Az éjszakák hűvösre váltak s reggelként a dérnhamat csillogó zománca ragyogott a pázsit viru ó zöldjén.

Korán esteledett. Áne a nap hunytával haza hajtotta teheneit. Béla is megpróbálta otthon eltölteni a hosszú estét, de bizony nem igen sikerült neki, unalmas volt egyedül.

Fényesen sütött a hold. Szellő sem mozdult, a tiszta, éles hegyi levegő fokozott mozgásba hozta a fiatal ember véréit.

Sietve magára vette kabátját és a fényes holdvilág mellett neki vágott a sziklatöredékekkel, kavicsokkal beszórt hegyi ösvénynek, mely az Ánéék viskójához vezetett. Maga sem tudta mit akar, mert az ő édes Áneja már bizonyosan alszik, nem találkozhat vele, — de azért ment.

A kis patak fehér fodra ezüstös szikrákat szórt s a szikla feketén, mint őrt álló óriás emelte kemény kőhomlokát a magasba.

Volt is neki mit őrizni!

Hideg kövölében forró szeretkezéssel simult egymáshoz egy pár. Egy katona munter viselő legény, meg egy szép fiatal leány, Áne.

A fiatal ember megismerte!

Megacélozta dobogó szívét, vissza parancolta az ajkaira toluló vad, dühös szitkokat s élesen figyelte a leány szavait:

— Ugy-e, hogy jó a városban lenni, Juan? Medd g is lesz még ott, egy évnél is tovább? Jajj de jó lesz, találkozunk, mert engem is oda visz egy urfi, feleségül vesz és szép házba fogunk lakni, dicsekedett a leány.

— Téged feleségül vesz, Áne? csodálkozott a legény. — Hát nem jöttél ki hozzá soha se esténként?

— Nem bizony, nem hitt ki soha se, — mondta egyszerű bambasággal Áne, csak mindig azt mondta, ha megölelt:

— Hej Áne, lelkem, hogyha majd a feleségem leszel!

A katona gunyos röhögését nem bírta tovább hallgatni Béla. Elsietett.

A templom előtt a rendre Pavlics rendőrfelügyelő, Schobert rendőrkapitány, a templomban Beniczky Tamás rendőrfelügyelő ügyelt fel nagyszámu rendőrrel.

EGYHAZ, ISKOLA.

Püspökválasztási mozgalmak.

Miért agítal Ferenczy Gyula?

Megmondjuk. Dr. Ferenczy Gyula a krassói kis egyháznak volt lelképásztora, mielőtt debreceni coll. tanár lett volna. — A krassói gyülekezetben, sőt az egész egyházmegyében türethetetlen volt a helyzete. Néhai Benecik István espres szolgáltatott annak idején minderre kétségtelen bizonyítékokat. Bakonyörögte tehát magát a debreceni collégiumhoz tanárnak. Mint az eredmény mutatja: sikerrel. Tudjuk nagyon jól, hogy Kiss Albert ellene volt megválasztásának, de korántsem személyi, hanem azon tárgyilagos okok miatt, amelyek a krassói helyzetét úgy a gyülekezetben, mint az Egyházmegyében türethetlenné tették. De Kiss Albert meghajolt — Dicsőfi József érvei előtt. És Dicsőfi József oly annyira járt-kelt kapacitált Ferenczy Gyula érdekében, hogy megválasztása sikerült.

Legfőképpen Dicsőfi Józsefnek tartozik hálával dr. Ferenczy Gyula azért, hogy őt — a krassói — válságos helyzetből kiszabadította és a tanári katedrára előléphetett.

Hogy aztán dr. Ferenczy Gyula hála helyett úgy fizet Dicsőfi Józsefnek, hogy őt személyében és egész közéleti tevékenységében folytonosan rágalmazza: az ugyebár nagyon is különös?

Pedig hát megvan ám ennek is a maga magyarázata. Ferenczy Gyula kötelezte magát megválasztásakor arra, hogy az egyetemi magántanári diplomát két év alatt megszerzi. — Természetes, hogy Dicsőfi József, Kiss Albert s mások követelték is tőle, hogy vállalt kötelezettségét úgy a főiskola nívója, mint azoknak a férfiaknak repulációja érdekében, akik megválasztatását keresztül vitték: teljesítse.

Ferenczy Gyula erre azzal felelt, hogy úgy az egyháznál, ahol presbyter, úgy a városnál, ahol törvényhatósági bizottsági tag,

Nevetett ő is. Keserűen kigunyolta magát ideális fellobbanásáért. De hát mikor ő azt hitte, hogy csak a főváros léha, elvhajászó légkörökben romlanak meg oly könnyen a leányok. Itt, a szent természet ölen a tiszta ártatlanság tenyészhet csak...

... — Mondjad, édes Áne, nincs neked több nyermekko-i játszótársad, csak ez a katona, ez a Juon, aki a napokban járt itthon szabadságon? — kérdezte Mezei Béla a leánytól, kíváncsian várva feleletét.

— Oh dehogyan nincsen — mondotta kissé sértődve a leány, — csak hogy ritkán jöhet le így nyáron a havasokról, nagyon messze kell hajtani a nyáját. Nekem ne volna? — tette utánna büszkén, hivalkodva.

A hegyek mögül fényes sugárzósnét pazarul ontva emelkedet ki a hold. A fiatal ember unottan fejtette le a leány ölelő karját vállairól.

— Nagyon hüvös már az éjszaka, Áne, ezen a zord, hegyes, erdős vidéken. — Isten áldja meg, én már megyek haza.

— Hát én? hiszen azt ígérted, hogy veled megyek — szepegte könnyező szemmel a leány.

— Oh dehogyan vislek el, kicsi Áne — mosolyogta meg könnyeit Béla — hát akkor kit szeretne Juon, mikor lejön a havasokról, meg a katona, aki itt járt nemrégiben, csak nem hagyod itt őket?

Vidáman intett bucsut még egyszer, Áne meg elgondolkozva nézett utána.

— Igazavan — sutlogta s letörülte hulló könnyeit.

valamint a függetlenségi és 48-as pártnál, ahol intéző bizottsági tag lett, de szintén Dicsőfi Józsefnek jóakaratóból: támadni kezdte Dicsőfit, Kiss Albertet és másokat. Az egyházi téren való támadás egész a Ligáig fejlődött, a politikai téren való handabandázása pedig előbb a szociálisták táborába vitte, majd, mivel itt szűknek találta Macedóniát: megalapította a balpartot Debrecenben. A presbiteriumból kiesett, a függetlenségi és 48-as párt intéző bizottságának ajtaja bezárult előtte, városatyává sem sikerült többé megválasztatnia magát, bár a hat kerület közül három kerületben jelöltette magát.

Dr. Ferenczy Gyula közszereplése ily módon nagyon szűk korlátok közé szorított. És mi természetesebb, mint az, hogy midőn Dicsőfiék követelték tőle hivatalosan is tanárrá választásakor vállalt kötelezettségének teljesítését: hátat fordított nekik és elevezett a főgondnok biztos révbe. Ettől az időtől dotálódik Ferenczy Gyulának pálfordulása.

Es mint a következmények mutatják: Ferenczy Gyula nem számította el magát. Igaz, hogy a doctoráust mint az egyetemi magántanári képesítésnek előfeltételét — valami nagynevezésen s jó hosszú idő múlva megszerezte. De ezzel aztán lerovottnak tekintette vállalt kötelezettségét. A magántanári képesítés megszerzését nem is ambicionálja, azzal egyáltalán nem is törődik. Mert jól tudja, hogy a főgondnok ur a régebben s ezáltal tett és bizonyára még teendő kortesszolgálatának jutalmazása fejében ezt a kérdést nyugodni hagyja. Hasonlóképpen nyugodni hagyja — megválasztása esetére — Erőss Lajos is. Ellenben Dicsőfi Józseftől van oka tartania. Tudja, hogy Dicsőfi József a püspöki székbe a megfelelő eréllyel számunkérhetné dr. Ferenczy Gyulától az egyetemi magántanári diplomát.

Ezért nem kell Dicsőfi József és aunál inkább ezért kell Erőss Lajos püspökül — Ferenczy Gyulának.

Ezért folyik tehát az a személyeskedő és rágalmazó agitáció Ferenczy Gyula részéről.

A főgondnoki abszolútizmus.

Lapunk tegnapi számában ismertettük azt a tanárválasztási rendszert, mely a főgondnoki abszolútizmusnak szomorú bizonyítéka. Hivatkoztunk arra is, hogy a főgondnok ur az egyházkormányzatot is egészen magához ragadni akarja, mert oly püspököt akar megválasztani Erőss Lajos személyében, aki a maga tehetetlenségében csakugyan nem lenne más, mint a minék dr. Ferenczy Gyula a püspököt megtette: t. i. püspöki irodaigazgató. Igtató, kiadó, levéltárnok, fogalmazó stb. egy személyben. Ez a főgondnoki abszolútizmus abban nyilatkozik, hogy Erőss Lajost egyenesen rá oktroálja azokra a gyülekezetekre, amelyek előbb Dávidházy Jánosra, vagy dr. Baltázár Dezsőre szavaztak. Ma ismét kaptunk hírt — feltétlen hiteles forrástól — arról, hogy a főgondnok ur saját kezűleg irt levélben ajánlgatja Erőss Lajost egy öt szavazattal rendelkező nagy egyháznak. Egy másik tudósítás szerint — hitelességéért jótállunk — a főgondnok személyesen beszélte rá egy másik nagy gyülekezetnek gondnokát az Erőss Lajosra leendő szavazásra. Az illető gondnok meg is ígérte, hogy vagy az Erőss Lajos szavazatával, vagy saját fejével fog beszámolni. És az illető gondnok a — fejével számolt, mert a gyülekezet egyhangulag Dicsőfíre szavazott. A főgondnok ur nagyon jól ismeri az esetet, tudja már azt is, hogy az illető gondnok már ismét gondnoka annak a gyülekezetnek gondnoka azért, mert meggyőződött a főgondnoki kortes hadjáratnak veszedelméről s arról, hogy ez ellen inkább küzdeni kell minden egyházát igazán szerető embernek, mintsem annak szolgálatába szegődni.

A főgondnoki abszolútizmusnak bizonyítéka az is, hogy dr. Ferenczy Gyula ur mind máig nem egyet. magán tanár. Ha ez neki netán elengedettett (?) volna: ez is a főgondnok ur műve, ha pedig el nem engedtetett: akkor csakis a főgondnoki tekintély védi dr. Ferenczy Gyulát e mulasztásnak következményeiért.

Persze az ismét más kérdés, hogy e

miatt a főiskola színvonala süllyed. Azzal sem dr. Ferenczy Gyula, sem a főgondnok, Erőss Lajos pedig legkevésbé törődnek, hogy a debreceni főiskola katedráján ülhet olyan tanár, aki rossz példával jár az ifjuság előtt a vállalt erkölcsi és jogi, fegyelmi stb. kötelességnek nem teljesítésében. Miért is törődnének? Hiszen a főgondnok e miatt ép o y hibás, ép oly felelős, mint maga Ferenczy Gyula. Mert látván látja a főiskolai, tehát egyetemes református közérdekű kötelesség teljesítésnek elmulasztását, azt mégis túrve-türi és elnézi.

Erőss Lajos és a debreceni egyház.

Kötelességszerűleg hírt kell adnunk egy a maga nemében rendkívüli érdekes és a debreceni református társadalomban bészéd tárgyául szolgáló kérdéstről.

Ős régi idők óta református püspöki székhely Debrecen. A Tiszántuli egyházkerület püspöke debreceni lelkész is, de csak annak következtében, hogy vagy már mint debreceni lelkészt emelte a közbizalom püspöki székbe és ez esetben egyszerűen megmaradt annak is, aki volt, t. i. debreceni lelkésznek. Vagy pedig ha más gyülekezet lelkésze választott püspökké: akkor őt a debreceni hívek meghívták lelkészül a megüresedett lelkészi állás betöltésére. A most annyira ki-fesedett püspökválasztási harc vetette felszínre — sok egyéb mellett — azt a kérdést is, hogy Erőss Lajos püspökké megválasztása esetére meghívandó lesz-e a debreceni lelkészi állásra?

A közvélemény máig abban a felfogásban alakult ki, hogy azok után, amelyek Erőss Lajos részéről a debreceni egyház és ennek lelkészi kara ellen évek hosszú során át elkövtettek: a debreceni gyülekezet semmi körülmények között sem tisztelheti meg Erőss Lajost azzal, hogy lelkészül meghívja vagy megválasztja. És ha netalan ez — csupa formalitásból — esetleg megtörténne is: erkölcsi lehetetlenség az, hogy Erőss Lajos a debreceni gyülekezetnek lelkészi állását elfoglalhassa, hogy a primus inter pares szerepét betöltse abban a lelkészi karban, amelynek áldásos egyházi buzgó tevékenységét ország-világ előtt mint egyik ligabeli testőr rágalmazta. Mert közte és a debreceni Egyház között a történetek után a legerősebb erkölcsi inkompatibilitás áll fenn. Erőss Lajost megválaszthatja az egyházkerület többsége püspökké, — mert ez a kerület dolga, — de hogy debreceni lelkész is legyen: ez már más kérdés és ez a debreceni gyülekezetnek a dolga. — Sőt, minthogy Ferenczy Gyula szerint a reform. püspök ugysem egyéb irodaigazgatónál: ezt a szerepet Erőss Lajos méltóképen csak úgy töltheti be, hogyha a debreceni egyháznak ezer és ezer felé szétágazó ügyei nem neheznek vállaira.

Ime így nyilatkozik máig a közvélemény.

Közös miniszteri értekezéslet.

A politika hírei.

(Fővárosi tudósítónktól.) A monarchia minden vezérő, intézkedő politikusa együtt van ma Budapesten. Nemesak a közös, hanem az osztrák kormány fejei is, természetesen a magyar miniszterek és a beavatottak jól sejtük, hogy az államférfiak e szokatlannul tömeges összetalálkozásának jóval több jelentősége van, mint az, hogy az uralkodó kíséretében az Erzsébet emlékünnepen részt vegyenek.

A közös miniszterek a magyar és az osztrák kormány fejeivel még a mai nap folyamán formális tanácskozásra, közös miniszteri értekezletre fognak összeg-ülni. Beavatott forrásból azonban azt a hírt kapjuk, hogy ez a gyűlés tényleg csak formalitás, határozatba öntése ama megállapodásnak, amelyet a kormány fejei már tegnap bizalmas eszmecsereken meghoztak.

A megállapodások ugyan közvetlenül nem vonatkoznak a fuzióra, de főlárnyuk mégis az a politikai anyag, amely a fuziónak is alapja. Így a katonai kérdés és annak

viszonya a választói reformhoz. Most terjeszti elő Burián báró közös pénzügyminiszter Bosznia jövőjére vonatkozó programját. Ebben az ügyben végleges állásfoglalás még nem történt.

Vármegyei ülések.

Hajdúvármegye közigazgatásából.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap két ülés volt a vármegyei házában.

Az ülések lefolyásáról a következő tudósítást hozzuk:

(Gazdasági ülés.) Hajdúvármegye gazdasági egyletének a választmánya is ülést tartott tegnap, meglehetősen érdeklődés mellett.

A folyó ügyeken kívül a különböző állatképzéseken való részvételekről határoztak. Hajdúvármegye az ország egyik legelső baromtyenyésztő megyéje. Lova, szarvasmarhája, juha, sertése messze földön híres. Illo tehát, hogy minél szélesebb körben ismerjék meg mintaszerű állattenyésztésünket, amelyet a kormány a legutóbbi időben, a kitűnő fajtenyészállataival — a legjobb karban sikerült tartani.

Az állandó választmány ülése. Két fontos tárgya volt a bizottsági ülésnek: a költségvetés és a segédirtárnoki állás szervezése.

A vármegye folyton fejlődik, a haladás sohasem volt annyira érezhető, mint épen most.

A fejlődés gyorsításához jelentékenyen hozzájárul a kormány. Különösen a közutak tekintetében óriási a haladás. Épen tegnap döntötték végleg el, hogy a Debrecenből Tokajig tartó nagy országut építését még 1909-ben megkezdik.

Ezen nagy ujtásokkal lépést tartanak a nagy kiadások is. A vármegyének szűk már a régi épület. Újat, nagyot és impozánst építtet tehát. Így nincsen rajta mit csodálkoznunk, ha a kiadások 179 ezer koronára rúgnak. Legalább ennyiben állapodott meg a költségvetés, amelynek elfogadását a választmány javasolja.

A másik fontos tárgy, a segédirtárnoki állás szervezése volt. A vármegye irattára hova-tovább óriási módon megszorodott. A teendőket képleten egy ember elvégezni. Szükségesnek látta tehát a bizottság, hogy a főirtárnok mellé egy segéderőt alkalmazzanak.

Mindenestre szép és helyes cselekedet oly nagyértékű irattára nézve, mint a Hajdúvármegyéé. Az új állás javadalmazása két ezer korona fizetés megfelelő lakpénzzel.

Vendéglősök kongresszusa Debrecenben.

A komoly munka napja.

— szeptember 11.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap tartotta meg az Országos Vendéglői Szövetség nyolcadik évi rendes közgyűlését a városháza nagytermében, ahova nagyszámban sereglettek össze az ország minden részéből a magyar vendéglős, szállodás és kávéiparüzők legtekintélyesebb tagjai.

A komoly munka napja volt a

tegnapi s a kongresszus tárgysorozatában foglalkoztak az ipartörvények revíziójának nagy fontosságú ügyével is, amelyre vonatkozólag több olyan intézkedés tétetett, amelyeknek értelmében fog majdani eljárni a törvényhozás, minden biztonnal, megvédvén a vendéglősök, szakipar jól felfogott érdekeit. A kongresszus elfogadta a kereskedelmi kormány erre vonatkozó revíziós javaslatát.

A kongresszus lefolyásáról a következőket írja tudósítónk:

Tegnap reggel 8 órakor gyülekeztek a kongresszusi tagok teljes számában Hauer Bertalan „Royal”-kávéházában és a reggeli után testületileg mentek fel a városi széknáz nagy tanácstermébe, hol a Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége tartotta közgyűlését.

Kévéssel kilenc óra után már teljesen megtelt a díszterem. Az elnöki emelvényen Gundel János, a szövetség elnöke, Szabó Kálmán országgyűlési képviselő, Kovács József polgármester, Hauer Bertalan és Kiss Lajos titkár foglaltak helyet.

A városi tanácsot Vecsey Imre főjegyző, Oláh Károly és Szabó Kálmán tanácsnokok képviselték.

Gundel János elnök megnyitván a közgyűlést, üdvözölte a tagokat, a város közönségét, Kovács József polgármestert, Szabó Kálmán képviselőt és a szintén jelenlévő Mártonffy Márton miniszteri tanácsost, az ipariskolák felügyelőjét.

Kovács József polgármester a város nevében kijelenti, hogy Debrecen szívesen látja a vendéglősök falai között és sikert, eredményt kíván a kongresszus munkájára. Zúgó taps és éljenvihar követte Kovács József polgármester szavait, ami után szólamra e melkedett Mártonffy Márton miniszteri tanácsos.

— Egy pont kimaradt a napirendből — kezdte szavait Mártonffy. De ezt nem is kell nyomtatott betűvel papírra vetni. Ez mindnyájunk lelkében ott él, a megszentelt fájdalom érzése által, mely körül fogja Magyarország nagyasszonyának Erzsébet királyné emlékéit, melynek gyászos évfordulati ünnepe most van.

Áldozzon a hazafias vendéglősökből és kávéosokból álló ezen kongresszus is a nagyasszony kegyeletos emlékének, ezáltal újabb tanúságát adja, hogy hazafiaság a vendéglősök, a kávéosok lelkében is él és ha kell, háttérbe szorít minden más érdeket és megnyilatkozik még egy olyan gyűlekezésben is, mely a vendéglősök, kávéosok érdekeit előmozdítani van hivatva.

Mártonffy szép szavaira mint egy ember állottak fel a kongresszusi tagok és úgy hallgatták a miniszteri tanácsos magas szárnyalású beszédének befejező részét, melyben Erzsébet királyné emlékéit méltatta.

A kongresszus napirendje.

Ezután a közgyűlés áttért a napirendre. Legelőbb is F. Kiss Lajos titkár olvasta fel az évi jelentést, melyet gyakran szakított félbe a helyeslő éljenzés és taps.

Az évi jelentést a közgyűlés változatlanul tudomásul vette. Közben megjelent a gyűlésen Maternyi Lajos ág. hitv. esperes és Benedek János országos képviselő, kiket szintén melegen üdvözölt Gundel János elnök.

A napirend későbbi során meghallgatta a közgyűlés Water Károlynak a tanoncügyi szakosztály előadójának s Wilburger Károly pénztárosnak jelentését, melyeket szintén

tudomásul vettek és a pénztárosnak a felmentvényt megadták.

A tanoncügyi jelentés kiemelte, hogy Debrecen volt a második az országban a tanonciskola szervezésében, amiben fő érdem Hauer Bertalant és Márkus Jenőt illeti meg.

A jelen és azzal v gzdött, hogy a vendéglős ipart ki kell emelni a mai állapottól és a képesített iparok közé kell emelni s ezt a célt szolgálják a szakiskolák.

A jelentés egyébként nagy vitát keltett. Mártonffy tanácsos és Bokros Károly, Kőváry Gyula és még mások azon panaszkodtak felszólalásaikban, hogy a szakiskolák létesítése körül a gyakori lelkes mozgalmak csak szalmalágnak bizonyultak.

Az elnök indítványára Glüch Frigyesnek a szakoktatásnak lelkes utörőjének, ki most vissza akar vonulni állásától, a közgyűlés meleg köszönetet fejezett ki és hozzá üdvözlő sürgönyt küldött. — Helyébe öccsét Glüch Jánost választották meg.

Az ipartörvény revíziója.

Ezután következett a közgyűlés legfontosabb tárgya, az új ipartörvény tervezetének tárgyalása. Az előadó Kummer Ferenc volt, aki meglepéssel konstataálta, hogy a tervezet a kötelező ipartársulati tagság alapjára helyezkedett.

Annál nagyobb elkedvetlenedést okozott a javaslatnak az az intézkedése, hogy a szállós és vendéglős ipar a képesítéshez kötött iparok sorából kimaradt. Ezért a vendéglősök a végsőkig küzdöni fognak.

Az előadó után Edvi Illés László (Budapest) erősen kikelt az ipartörvénytervezet, valamint az új sztrájtörvény ellen. Az előadói javaslattal azt is kéri kimondani, hogy az ipartörvényből a munkásügyi részek kapcsolatsanak ki, miután e tekintetben kiforrott állapotok még nincsenek.

Szávay Gyula kamarai titkár válaszol Edvi Illés Lászlónak. Nem osztja az ő harcias álláspontját. Csatlakozik és teljes mértékben honorálja az előadói javaslatot. Edvi Illéssel szemben ő az állami munkásközvetítő mellett foglal állást.

Szávay beszéde után a közgyűlés az előadói javaslatot fogadta el, ugyszintén a munkaadó szövetségek tárgyában, melyeknek létesítését szükségesnek tartja.

Azután az indítványokat tárgyalták. Elfogadták Littke Lőrinc pezsgőgyáros indítványát, melynek legfőbb pontja az, hogy pincér csak az lehet 1912-ől fogva, aki a szakiskolát végezte. Kivételt képeznek természetesen a régi pincérek.

Több indítvány letárgyalása után a közgyűlés az elnökség elttetése közben egy óra-
kor véget ért.

A banketten.

Délben fényes bankettre gyűltek össze délutáni 2 órakor a kongresszus tagjai. Ott láttuk a banketten Debrecen összes vendégeit s városunk elkelt köreit nagy számban.

A közel 250 terítékű banketten az asztalfőn Gundel János szövetségi elnök, Ferenc József rend lovagja ült, jobbján Kovács József polgármester, balján Mártonffy Márton miniszteri tanácsos, — Ott voltak: Szabó Kálmán, dr. Benedek országos képviselők, Kovács Gyula alispán, Szűcs Miklós törvényszéki elnök, Vecsey Imre főjegyző, Maternyi Lajos ág. evang. esperes, Bézler Károly, Király Gyula, Csóka Samu, Oláh Károly, Körner Adolf, Szabó Kálmán városi tanácsosok, Zádor Lajos, Kernhoffer József bankigazgatók, dr. Vargha Elemér polgármesteri titkár, Szávay Gyula iparkamarai titkár, Szentkirályi Tivadar iparkamarai szakosztályi alelnök, Végh Gyula rendőrkapitány, Boldizsár Kálmán dr. rendőrtanácsos, dr.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban — Ára üvegenként 4.— koronára.

Férfi fehérneműek Feketénél.

Weinberger Sándor ipartestületi jogtanácsos, Hauer Bertalan ipartestületi elnök, Tüdös János dr. főorvos, Roncsik Lajos városi főszámvevő.

A bankett menüje igazán fényes volt. Olyan, amilyen egy vendéglős banketten csak természetes is. Az eredmény dicséretére válik Németh Andrásnak.

Ime a menü.

- Szárnyas leves
- Libamájpástétom
- Hideg kecsége mártással
- Vesepecsénye hálóban, körítéssel
- Nyul és őz vadmódra, vajastésztával
- Pulyka és jércesült
- Saláták, gyümölcsbefőttek
- Almás és krémes szeletek
- Tejszín fagyalt
- Sajtok
- Vegyes gyümölcs
- Mokka kávé
- Likőrök
- Borok:
- Olimpusi visontai
- Arany-Bika gyöngye
- Egri vörös kabinet
- Erdélyi pince-egylet
- Kolozsvár.
- Ásványvizek.
- Pezsgők:
- Törley grand vin réservé
- François
- Littke.

A zenét Magyary Imre és fia zenekara szolgáltatta, kinek szép művészetét gyakorta megtapsolták.

Az első felköszöntőt a főispán távollétében Kovács József polgármester mondta, a királyt éltette. Gundel János a polgármestert s a vendégszerető Debrecen közönységét éltette. Vecsey Imre polgármesterhelyettes a vendégekre üritette poharát, Szabó Kálmán pedig a szakiparra, Hauer Bertalan Gundel Jánost köszöntötte fel, akivel már tíz év óta működnek együtt.

Felköszöntőket mondtak még Kommer Ferenc, Kovács Gyula alispán, Bokros Károly, Szücs Miklós, Edvi Illés László, Szávay Gyula és mások.

Bankett után kirándulást tettek a Fürst Ödön és Áron Miksa gazdasági telepére és a Debreceni szőlőtelepre.

Este 8 órakor a nagyerdei Dobos-pavillonban táncestély volt, amelyen a fiatalok vígan roptak a táncot Rácz Károly pompás muzsikája mellett.

A kongresszus elnökségét a sok üdvözlők közt távirati üdvözlésekkel keresték fel dr. Thaly Kálmán és dr. Bakonyi Samu országos képviselők is.

Iskola cipők

nagy választékban

Mandel

Lipót

cipő nagyraktárban

Piac-utca 40.

HIREK.

— **Személyi hírek.** Dr. Vargha Elemér polgármesteri titkár hazaérkezett s átvette hivatala vezetését. — Jeney Miklós rendőrkapitány szabadságáról hazaérkezett és átvette helyettesítő Ozory István rendőrfogalmazótól a belvárosi rendőrkapitányság vezetését.

— **Irodalmi esemény Debrecenben.** Debrecenben időzött tegnap, itt a nagy magyar metropolisban, egyik legkiválóbb írónk és műfordítónk: Radó Antal, akinek a híre már országsszerte szárnyra kapta a nevét, a szakkörökön kívül is. — Évtizedek óta folytatja áldásos, az irodalomra nézve termékenyítő, nagyszabású munkáinak sorát. — A külföld leghíresebb klasszikus költőinek a műremekeit ültette át az édes hazai nyelvre. A hírneves költő debreceni tartózkodásáról dr. Kardos Albertet és Fiák Károly drt, városunk nagynevű tanárait látogatta meg.

— **Iskolaavatás Balmazújvároson.** A balmazújvárosi nagy ref. egyházban folyó évi augusztus hó 31-én kálvinista egyszerűséggel ugyan, de egyszerűségében is lélekemelő és magasztos iskola felavatási ünnepély folyt le. Ekkor adatott ugyanis át rendeltetésének a legújabb iskola-épület és tanítói lakás, melyet a bölcs, előrelátó s az iskolák szent ügyéért lelkesedni s nemes áldozatot hozni tudó újvárosi magyar kálvinisták az idén építettek. Lélekemelő volt, amidőn az iskola udvarán összegyűlt hívek igaz áhitattal énekeltek el az ily ünnepélyes alkalomkor szokásos dicséret első versét, mely után egyik helybeli tanító mondott bizonyára minden jelenlévő által átértett szép imát. — Végezetre pedig az örök hit, bizalom, szeretet és megnyugvás legszebb énekét küldte az egék urának zsámolyához száz és száz áhitatos ajak.

Ez az egyház már az elmúlt évben is építetett egy nyolcz tantermes diszes iskolát, minden idegen segítség nélkül, csupán a maga erejéből, áldozatkészségéből. Szilárd, erős, minden igényeknek megfelelő épület ez, mégis bámulatosan olcsón készült, mintegy világosan hirdetve, hogy ahol a vezetőknél irányító férfiaknál a hivatás, akaratérő és szakképzettség, továbbá a nemes munkakedv nem hiányzik az olyan testületnek köréből, nagyot lehet alkotni.

Jobb példa nem lehet erre, mint éppen a balmazújvárosi nagy ref. egyház emez eseménye, mely egyháznak csendben, föltűnés nélkül, szerényen, elismerést nem várva, de annál nagyobb hivatással, körültekintő gondtal és ügybuzgalommal működő lelkipásztora, Illyés Endre éveken át tartott, éjet, napot tudást, türelmet igénybe vevő munkájával hívei körében Isten segítségével soha el nem évülő emléket emelt magának és dicsőséget egyházának.

Sajnos azonban, az isteni gondviselés nem mindig oszt teljes örömeket. A nagy munka végső aktusán, az utolsó diszes iskola avatásán a szorgalmas építő derék lelkes nem lehetett jelen, mert az öröm helyéről elszólitotta épen azon napon szomorodni apósa, Kiss Albert ravatalához a fiú kegyelet.

— **A Máv ellensége.** A külföldi, főleg pedig a német és francia sajtóban egy Luksch Vilmos nevű egyén, huzamosabb idő óta a magyar királyi államvasutak igazgatósága ellen irányuló sértő és rágalmozó cikksorozatot tesz közzé. El rágalmozó arra vezetődik vissza, hogy az igazgatóság vele, mint megbízhatatlannal, szerződéses viszonyba lépni nem kíván és mert a magyar királyi

államvasutak tagadó álláspontja miatt ezzel szemben támasztott igényeivel a bíróság által elutasított. Nehogy Luksch rágalmozó esetleg a nagy közönységet, amely nevezettnek korábbi ténykedése és céljai felől tájékozva nincsen — bizonyos irányban tévedésbe ejthesse; Luksch Vilmos egyéniségét és megbízhatatlanságát kellő vigyázatba helyezendő felemlítjük, hogy Budapest székes főváros polgármestere nevezett ellen, a székes fővárosi adminisztrationak többrendbeli rágalmozásai miatt bünyenyítő feljelentést tett, minélfogva a budapesti kir. törvényszék Luksch Vilmost a fentiekben elkövetett és a büntetőtörvénykönyv 258, 262. §§. és a 270. §. 2. pontjában meghatározott nyilvános rágalmozás vétségében bűnösnek mondotta ki és 55903-900. számú ítéletével három havi fogházzal sújtotta, mely ítéletet a budapesti kir. ítéletábla 3684-901. B. sz. ítéletével helybenhagyva az ez ellen benyújtott semmiségi panaszt pedig a kir. Kuria 880-902. B. sz. végzésével elutasította. Luksch az ítélettel reá mért büntetés alul szabadulandó külföldre szökött és így a magyar királyi államvasutak vezető egyénei által ellenrágalmozás miatt folyamatba tett bünyenyben a tárgyalás megtartható nem volt.

— **A csavargó légmérője.** Ma délelőtt a 61. számú rendőr elfogott egy csavargót, kinek egy értékes légmérő volt. Természetesen szokatlau volt a dolog. Ki is derült róla, hogy nem tisztességes uton jutott hozzá: lopta. Kajáry Lajos Rakovszky-utca 14. szám alatt lakó főmérnök lakásáról.

— **Rablás a korcsmában.** Nagy János földmivelő a napokban végigmulatatta a városvégi korcsmákat barátjával Balogh Alberttel, ki egy kínalkozó pillanatban kiemelte barátja zsebéből a pénzes tárcát. — Ezt azonban Nagy János észrevette, de erre Balog megtámadta és elrabolta tőle a pénzt és elmenekült. A rablót a csendőrség ma letartóztatta.

— **Kifosztott méhes.** F. Szabó Andrásné nagycseri méhesét ismeretlen tettesek tegnap teljesen kifosztották. Mintegy 100 korona értékű mézt loptak el. A tetteseket Bohó József és Hamán István tanyai fiuk személyében a csendőrség kézrekerítette.

— **Alföldi Károly táncintézetében** a tanfolyam szeptember hó 12-én megkezdődik. Beiratások eszközölhetők délelőtt 10 órától 12-ig, délután 3-tól 5-ig. Lakása és táncintézete Péterfia-utca 2. szám. Telefon szám 510.

— **Köszönetnyilvánítás.** Móríz Ferenc ur a boszniai okkupációban résztvettek nevében a siketnémák javára husz koronát, Goldberger Dávid pedig, miután egy kis fiúnak valaki egy kiló szőlőt és 20 fillér áru személyét ajándékozott, megváltásul ennek háromszoros összegét, vagyis két koronát a siketnémák javára kezeimhez juttatott, mely kegyes adományokért fogadják a szegény siketnémák nevében hálás köszönetemet. Oláh Károly tanácsnok.

Találtatott egy forrás, ahol minden szülő és tanuló tankönyveit új és használt állapotban, ugyszintén írószer szükségletét a legolcsóbban szerezheti be. Saját érdekében áll tehát Aczél Henrik modern antiquáriumát könyv- és papirkereskedését felkeresni. — Piac utca 24. a ref. kistemplommal szemben. Telefon 575.

— **Ügyvedek és kereskedők figyelmebe.** Az új végrehajtási törvény értelmében szükséges „Bejelentés” és „Értesítés” nyomtatványok kaphatók Hegedüs és Sándor papirkereskedésében. — Debrecen Kossuth-utca 11.

— Szülők és tanulók figyelmébe ajánljuk a Hegedüs és Sándor-céget, ahol az összes iskolákban használt tankönyvek ódon és új állapotban beszerezhetők mindenféle papír-, író- és rajzszerekkel együtt.

— Iskolakönyvek ódon és új állapotban Telegdi K. Lajos utóda, Eperjessy István cégnél beszerezhetők. Ugyanott mindenféle író és rajszer is kapható.

A jövő színházi szezon. Egy teljes szezon műsora.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap már megemlítettük, hogy Zilahy Gyula nagyon tetszetős, sokat ígérő musortervezetet mutatott be a színházi bizottságnak.

E szerint színre kerülnek:

Ujdonságok. Tündérszerelm nagyoperette Huszka—Martostól, Harag legenda Pásztor Árpádtól, zenéje Butykaitól, Tatárjárás nagyoperette Kálmán Imrétől, Dollárkirálynő nagyoperette Jall Leóttól, Csóckkirály nagyoperette Stojanovitsól, Gépiró kisasszony nagyoperette Raymautól, Nagymama nagyoperette Csiky vigjátéka után, Pásztor A. verseivel Mader Rezsőtől, A szép gardista premier Debreczenben Berté Henriktől, Három feleség nagyoperette Lehártól, Sámson dráma Bernsteintől, L. Aylon Sasfiók Rostand drámája, Mi történt az éjjel vigjáték, Romba dől oltár, dráma Serédi Jenőtől, Keserű mézes hekek bohózat Kövesi Albertől. Kék egér bohózat Engel és Horstól. A kis trafikos lány bohózat. Flers és Cail-laraettól. Őszi vihar dráma gróf Vojnovics Ivántól. Tuzsitus kisasszony. Operett—rep-riek: Gascognei nemes, Donna Juanitta, Szép Helléna új rendezéssel, Csepürágók, Gasparóae, Görög rabszolga, Baba, Newyork szépe, Svihákok, Bob herceg, Aranyvirág, Hajduk hadnagya, Koldusgróf, Tiszt urak a zárdában.

Dráma, színmű, vigjáték, bohózat, rep-riek. 47. cikk, Egy párisi regény, Brankovics György, Termidor, Beesület, Uriel-Acosta, Mukányi, Jósolat, Proletárok, Küzdelem a létért, Idegen nők, Niobe, Három pár cipő, Vigécek, Szopus, Fokról-fokra, Toldy Miklós, Szabin nők elrablása, Könnyelmű lány, Szent-Iván éjji álom, Téli rege, Romeo és Julia, Makrancos hölgy, Liliomfi, Francillon, Vá-junk el, Serge Pannine, Erdő szépe, Szegény ifju története. Kiesszórakozott.

Népszínművek. Tót leány, Tolone, Kintornás es-lád, Háromszéki lányok, Angyal Bandi, Viola, Lelenc, Kuruc fufang, Huszár esiny, Flórika szerelme, Dalos Pista, Ördög mátkája.

Operák: Bűvös vadász, Zsidó nő, Rigollettó, Ernáni. Ehez jönnek azok az ujdonságok, amelyek még csak most fognak bemutatásra kerülni a fővárosi színházakban.

TAVIRAT és TELEFON

Közösminiszteri tanács.

Budapest, szeptember 10. Ma folytat-ták az augusztus 28-án félbehagyott miniszteri tanácsot. A miniszteri tanácson szóba került a bosnyák kérdés, letárgyalták a költségvetést. Aehrenthal a delegáció halasztásáról tett jelentést.

Nagy tűz.

Komárom, szeptember 10. Irsa községben nagy tűz dühöngött. 120 ház leégett. — A kár több mint 300 ezer korona.

Beck báró Kossuthnál.

Budapest, szeptember 10. Beck báró ma megátogatta Kossuthot.

A győri választás.

Győr, szeptember 10. Hlatki Schlichter Lajost ma 752 szótöbbséggel megválasztották,

Wekerle ebédet ad.

Budapest, szeptember 10. Wekerle ma este ebédet adott, amelyen résztvettek az összes osztrák és magyar miniszterek.

Csarnok.

Bosnyákország sarkánya.

A „Debreczen“ eredeti regénye.

Irta: Tomic Eugén. 83

— Ó, apám, — kiáltott a lány, — jobb volna meghalni.

— Leányom, Mária! nyugodj meg, ne fektess elevenen a sirba, — szólt az őrnagy mondhatatlanul szomorúan.

— Tudom, hogy szenved, vigasztalta a barát, de az idő meggyógyítja sebet. Vigasztád kegyednek a vallás is és a gyermeki szeretet. Ez követeli, hogy azonnal visszamenjen szülőföldjére.

— Fogadj szót gyermekem, nézd a vén fejemet és ne kívánd, hogy örökre elváljunk.

Mária lassan zokogott. Nagy volt lelki harca, de végre édes atyjának nyújtotta kezét.

— Itt a kezem, veled megyek apám, de a szívem itt marad és a boldogságom is. Fussunk innen!

Ezzel kiszaladt a keriből. Az őrnagy és a barát követték.

— Magán kívül van, — szólt az apa.

— Majd megbékél, — felelte a barát, csak elváljon tőle. Livnoig szerzek lovakat és kisért, onnan adok ajánló levelet tovább. Egész éjjel utazniok kell, mert majd nyomoztatni fogja önöket. Estére újra látjuk egymást.

Az őrnagy irt Husszeinnak, jelentve távozásukat. Sajnálja, ugymond, hogy így esett, de másként nem bírt tenni.

Rokonainak azt mondta, hogy még az éjjel elmegy, mert el kell mennie. Ha a vezír kérdezősködik, adják neki át a levelet. De ne szóljanak senkinek semmit.

Mindenkit levert a házbán az őrnagy távozása. A nők segítettek Máriának csomagolni. Este már utra készen állott minden. Mária alig szólt néha egy szót. Időről-időre nagy könnyek gördültek le arcán. Atyja nem tudta vigasztalni s a háziak hívéen, hogy őket siratja, a közeli viszontlátással biztatták.

Mire sötét lett és eljött a lefekvés ideje, fra Mária eljött a lovakkal s a vezetővel.

— Gyerünk, Isten nevében, szólt az őrnagynak. Ez elbucszott a rokonságtól, kérve, látogassák meg őt jövőre Horvátországban. Mária is elvált a jó emberektől és apjával lóra ült.

— Isten vezéreljen, kisasszony, — szólt a barát Mária-hoz. Isten megjutalmazza ezt az áldozatot. Ezzel kezét nyújtott az őrnagynak, aki lányával együtt kivágtatott az utra. Megkerülve Travnikot. Dolnyi Vakuf felé mentek és sebesen tovább nyargaltak. Mária visszanézett a városra és lelkében bucsuzott előrhetetlen szerelmesétől.

Másnap Husszeim türelmetlenül várta az őrnagyot. Dél is elmúlt, este lett, de Vidas nem jött. Végül kavaszt küldött Dolacba, a ki meghozta a levelet s a hirt, hogy az őrnagy este elutazott.

Szörnyű izgatottságban törte föl Husszein a levelet és azt olvasni kezdte. Örjögve ugrott fel:

— Hah elrabolta tőlem! De megállj, nem fogod... Utolérem, utól! Lovat ide gyorsan, kiabált magánkívül.

A kavaszok kihozták a fehér lovat.

(Folyt. köv.)

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2.

7667. Tkv.
1908.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreceni kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Polgári takarékos és segélyszövetkezet végrehajthatónak, Ná-nási István és neje végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtási ügyében a kir. törvényszék területén levő, a debreceni 4743. sz. tjkvben A+1. sorsz., 1440. hrsz. alatt foglalt a végrehajtást szenvedettek nevéen álló ház-s-beltelekre 2630 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1908. évi október hó 15-ik napjának, délutáni 3 órakor a kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 263 koronát készpénzben, vagy óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer-vényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál 1908. évi augusztus 28.

Bolváry,

kir. tvszéki bíró.

Az iskolai év

kezdete alkalmából ajánljuk dusan felszerelt rak-tárunkat a t. szülők szives figyelmébe. Fiu- és férfingek. Lábravalók és harisnyák. Nyakkendők, paplanok. Madrácok és flanel takarók nagy választékban feltűnő olcsó s z a b o t t á r a k h o z :

Szabó Lajos Fiai

vászon-, divat és szőnyegáru-háza Debreczen, Rózsa-utca.

A HAJDUNEGYEI MÉHESZEGYLET

MÉZ
TERMÉKEINEK HEGBIZOTT ELÁRUSÍTÓJA
DEUTSCH LAJOS
FÜSZERKERESKEDŐ PIAC-UTCA 38.

1 kgr pergetett méz 1 kor. 20 fillér.

Mindenféle

iskolai szerek

füzetek, rajztömbök, körzők, vonalozók stb. a legolcsóbb bevásárlási hely

Mihály Sámuel

papír üzletében, Piac-utca 30. szám.

Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piac-utca 72. szám alatt.
Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.
Leszámitol váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.
Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.
Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.
Átvész tőzsdei megbízásokat.
Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (ch-k) számlára, pénztárjegyekre és
Vállalkozik minden egyéb banküzlet kötésére.

Az igazgatóság.

12,293—1908.

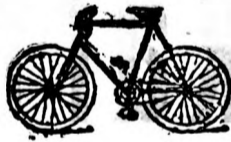
Makk árverési hirdetés.

A Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező Savóskút, Guth, Haláp, Pac és Bánk, Monostor, Apafája erdők makktermése makkoltatás és legeltetés céljából 1908. évi szeptember hó 17. napján d. e. 9 órakor a városház nagytanácsstermében tartandó nyilvános szóbeli árverés útján haszonbérbe adatik: miről az érdeklődők azon megjegyzéssel értesíttetnek, hogy az árverési feltételek a városi számvevői hivatalban megtekinthetők s az árverelő által a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben az árvereltető bizottság kezébe leteendő.

Debreczen, 1908 szeptember 7.

A városi Tanács.

Kerékpár, varrógép,
gramafon, villamos-

sági cikkek és mindennemű alkatrészek állandó raktára. Nagy választék lemez-ujdonosságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket, mindennemű mechanikai készülékek javítását, vas- és fémesztergályozást, zománcolást, nickelezést és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készítjük.

Geller és Németh
Debreczen,
Hatvan-utca 8. szám.

755—1908. számhoz.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy Hajduszovát község 4740 kat. holdat tevő vadászterülete a f. évi szeptember hó 13-án azaz vasárnap délelőtt 10 órakor a község házában nyilvános árverésen 6 (hat) évre haszonbérbe adatik.

Árverelni szándékozik 20 kor. bánatpénzzel jelenjenek meg.

Hajduszovát, 1908 szeptember hó 9.

Nádházi Béni,
jegyző.

Nagy Lajos,
főbíró

Iskola cikkek

könyvtáskákat, könyvszifjakat, tokk és tolltartókat, tentatartókat, palatáblát, írót, tollat és kölrönöket osakis a

Párisi nagy bazárban

lehet olson vásárolni.

FAZEKAS IMRE

Villamos-világítás és Erőátviteli Vállalata az Egyesült Villamossági és Képgyár R. T. képviselője. Iroda Debreczen, Piac-utca 77. szám (az udvarban). — Telefon szám 567.

Elvállal Villamos Világítási berendezéseket, lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére a legszolidabb kivitelben erőátviteli motorberendezéseket. Nyomdák, műhelyek, szivattyúk stb meghajtására a leghasznosabb kivitelben, Telefon és szobacsengő berendezéseket.

Szállít mindennemű szerelési anyagot, csilárokot, dynamó-gépeket, motorokat, műszereket. iv- és izzólámpákat dr. Just Wolfram lámpákat, Tervek és költségvetés díjtalan.

Dr. KARDOS SAMU

és

dr. GABOR JENŐ

társ-ügyvédi irodája f. évi augusztus 16-tól kezdve Ipar- és Kereskedelmi Bank, Piac-u. 58. sz. a. palotájában I. emelet 14. ajtó szám alatt van.

Iskolás-

gyermek részére, kész fehérneműek zsebkendők, harisnyák, paplanok, matracok, pokrócok, (flanell takarók) és ágyszerítők legnagyobb választékban s legutányosabb árakon kaphatók

Kardos László

vászon- és kelengye-üzletében

Debreczen, Kossuth-u. 9.

Telefon 210.

Telefon 210.

Földes Sándor

elektrotechnikai vállalata

Debreczen nagytrafik udvar.

Legolesóban és szakszerűen készít villamos világítási- erőátviteli berendezéseket, házi és magán telefonok, villanycsengők berendezését és évi jókarban tartását, valamint minden e szakmába vágó legkomplikáltabb munkát.

Okulárium

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 15. félemeleten. Wien, I. Kärtnerstrasse 39. Megfelelő szemüvegek ingyenes orvosi rendelés naponta 9 órától 7-ig Márkus dr. vezetése alatt. Szemüvegek és orrcsüptetők 3 koronától feljebb. Színházi és távesővek minden kivitelben dus választékban.

Zeis-Trieder látcsövek.

Boros hordók

és taposókádak használt

és új, minden nagyságban és mennyiségben o o kaphatók o o Péterfia-utca 76.

Aki hirdetni akar

még pedig sikerrel, az forduljon az Általános Tudósító (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, B-pest, VII., Erzsébet körut 41., ahol hirdetések az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid árakon eszközölnek. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselője, vidéki lapok központi hirdetési osztálya számos hírlap kizárólagos kezelője. Díszes újságkatalógus, képes naptárjegyzék felvilágosítással díjmentesen.

Mérnök-akadémia!

gépész, villany, építész-mérnöknek és építész-vezetőknél. Föltételi föltétel 6 gymnasium osztály, vagy hasonló előképzettség vagy szakiskolai végzettség. Bővebbet az útmutatóban.

WISMAR, am der Ostsee.

Erőt és ifjúságot

szerezhet ismét az elgyengült, idő előtt kimerült beteg, ha követi az ingyen könyvecskében felsorolt utasításokat, mely könyvecskét alábbi címtől postán kérheti mindenki díjtalanul. Vhyra Társaság Budapest, V. Váci körut 78. II. 14.

Borsajtók Boronyomó-zsákok

szőlőzuzók,
faputtonok

raktára

Sesztina Lajos

vasútiútban Piac-utca 23.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 sorig 40 fillér, minden további sor 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett sor 6 fillér.
 Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beletűzött.
 Apró hirdetések előre fizetendők.

Ajánlat.

Peérban (Szilágymegyében) 100 véka finom fajta téli alma helyben eladó. Értekezhetni Szent Anna-u. 32.

Vidéki városban közel Debrecenhez egy ház, jömenetelű Korcsma, trafik fűszer üzlettel ellátva eladó, értekezés Csapó-utca 10.

Mindennemű férfi és női kalapok tisztítását a legdivatosabb forma szerint és a legszébb kivitelben a legjutányosabb árak szerint készíti özv. Kiss Gáborné utóda BORZA ISTVÁN kalapos üzlete Debrecen, Főplac, (Stenozinger ház). Cilinderek azonnal vasaltatnak.

3 szobás utcai lakás kiadó. Csokonai-utca 44. sz.

Eladó az Ondódon 29 öl szántóföld új épülettel a Vedres dűlőben, ára 3400 frt, 500 forint teherrel. Értekezhetni özvegy Cseresznyés Ferencnél ugyanott.

1 raktár, 1 nagy pince száraz és tiszta, kiadó. Hatvan-utca 69. szám vásártér. Csicsó Lajosnál.

Egy fűszerüzlet olesón átadó más vállalat véget Kónya-telep 38.

Joghallgató keresztény házhoz nevelőnek vagy instruktornak ajánkozik. Cim a kiadóhivatalban.

Jó fehérnemű varródnő urnók pártfogását kéri. Cserepes-u. 7.

Az Ebesen, a vérvolgyi megállónál, közvetlen a vasut mellett 32 és fél katasztrális hold föld a rajta levő épületekkel együtt eladó. Értekezni lehet: Miklós-utca 39. sz. a.

Eladó házak Simonffy-utca 19. és Hatvan-u. 36. sz. Értekezhetni Hatvan-utca 36., az utcai lakásban a tulajdonossal.

Polgári és elemi osztályu magánvizsgákra előkészítő okleveles tanítónő. Megkeresések a kiadóba kéretnek „Tanítónő” jelíggel.

Gépész gőzmalomba ajánkozik. Cim Klein Testvérek intézete, Degenfeld-tér.

9 boglya széna és egy kazal árpa-szalma eladó. Értekezhetni Lóki Sándor megyei hajduval.

Mindkét nemű varrásban ügyes árva úri leány elfogad házhoz, és házakhoz is elmegy. Natin Juliska Széchenyi-utca 43.

Gimnaziumi és polgári magánvizsgára elkészítők; rendes tanulókat biztos sikerrel korrepetálók. Ajánlatokat „Jogásznak” a kiadóba kérek.

Új. Gyürky Sándor papirkereskedésébe egy jó családból való fiú tanulóul főlvetetik.

Ki akar

legjutányosabb és szakszerűen telefonokat, villamos csengőket, számjelzőket, tűz- és bétörés elleni villamos jelzőket berendeztetni? az forduljon **Földvári L.** Debreceni első elektrotechnikai gyár- és villamos szerelési vállalatához. Kossut-utca 1. sz., (az udvarban.) Telefon 168. sz. Tanuló felvétetik.

Cimbalom pedálos, teljesen új, gazdagon diszítve, gyönyörű hanggal, melynek értéke 500 korona, most minden áron azonnal eladó. Darabos-utca 57.

Tankönyvek féláron.

Az összes fiú és leányiskolákban használandó tankönyvek az új tantervhez alkalmazva fél áron kaphatók **Harmathy** antiquariumban, Fűvészkert-u. 14. Iskolatáskák rendkívüli árszállítással.

Kereslet.

Tanuló leány fizetéssel felvétetik Szücs Bertalan cipőfelsőrész készítőnél. Csapó-utca 9. szám.

Varróleányok női szabónőhöz felvétetnek. Fenyőne Zugó-u. 6.

Vaskereskedésbe tanulóul felvétetik jó családból való fiú. Kovács Gyulánál, Bika szálloda mellett.

Gazdatisztet keres Klein Testvérek Intézete Degenfeld-tér.

Ügyes és szolid varróleányok felvétetnek Vanger Sándor és társánál Battyányi-u. 1.

Egy jó családból való fiú tanulóul felvétetik Félégyházy János fűszer-üzletében Piac- és Miklós-utca sarok.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasa szer a

MOLLITERGIN,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdőségét, hamvasságát, rózsaszínben játszó fehérségét. Megszünteti a kézvörösséget. Az eldurvult, kirepedezett és szelkifujta arcot vagy kezet, a legrövidebb idő alatt fehérré s puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható! Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára **Mihalovits Jenő** gyógyszerháza a „Kigyó“-hoz Debrecenben, Főpiac 31. sz. alatt, a Városházzal szemben.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettetnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek **díjtalanul** szolgál. Villagítótestek, csillárok és szerelvények **dus választéka.**

Telefon szám: 568. 1063

Intézeti fehérneműek

előírás szerint. — Matracok — paplanok — ágyhuzatok — Flanell takarók — esőernyők — gallérok — nyakkendők — zsebkendők — harisnyák

Dorogán és Somossynál

Debreczen,

*** Kistemplombazár. ***

Az

Ott Károly utóda

cég áruhaza

Kossuth-utca 2. (városháza alatt)

feloszlik.

A raktáron levő jó mosó

kartonok

métere

23 és 25 krajcárért lesznek elárusítva. 1

BUZIÁSI PHÖNIX
ÁSVÁNYVIZ

Kitűnő hatásu vese- és hólyagbajoknál.

Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített.

✿ **RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.** ✿
 Üdít, gyógyít. Orvosilag ajánlva.

Ivógymódrá használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővénypézdésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásúnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség: **Muschong buzaiási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.** Debreceni főraktár **Grünberger és Glück** cégnél.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.